ԵՐԻՄԵՐՈ 1567 — 1882 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 3 ՇԱԲԱԹ — ԱԹԹԵՆԱՔ ՄԵՋ

ԹԵՐԱՀԵՄԱՆԸ ԷՖԵՖԵՄ

ՄԻՎԱՍՏԸ ԲԱԼԻՈՍԻՆԻ ԻՄԻՑԻ ՎԵ ՄԻԼԼԻՈՅԻ ՎԷ ՍԱՀԻՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 ղրուշան

ՍՈՎՄԱԳՈՒ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 80 ղրշ.
Ալթը պալըգ . . . . . 90 »
Իւչ պալըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իշիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը պալըգ . . . . . 110 »

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սատրը իշիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . 3 ղրշ.
4 ինճի սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԹԹԱՐ Կանգա, Շիրքէթ վէ ու�մուրը սարրահիյէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէրէ . . 6 ղրշ.
4 ինճի սահիֆէյէ . . . . 4 »
Օրիորսէ ինճանէթի իշիւն իլանաթա պարը բարաբարը օղուրք.
Մէհրամա նամէհրամա տայիր պէնալէր մէհանէյէ գարշու օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայաճագ տուր.

30 ԲԱՐՈՒ.

Դասբէխանէսի վէ մաթպաաթ, Ամէրիկայում Պապը Ալի ճամանէսինէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինէ նումէրօ 3ում մէր. — Կազէթանըն ըմուրը իսարէ վէ թիարիրիյէնինէ այիտ քեաֆիֆէի մէվատ հագգընա Միւսիրի կազէթա Տիւրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆիֆէի մէքեաֆէյլերին տարի, պանա նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իստէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

Էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտէ, Գահիրէյէ պիր Օսմանը գօմիսէրի կէնճատէրիլմէսինի թավսիյէ իտէր եօլու պունամն 10 կիւն գատար մուգատէմճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն ինկիլիզբրա հիւքիւմէթինէ արզ օլունմագ իւզրէ վուգու պուլան պիր թէբլիի հագգընա Միւղիւրիւս բաշայա կէնտէրիլէն պարը թալիմաթը ճէսիտէսէն պահս օլունմագտա իսի։ Օ վագթըր Լօնտրա սէֆիրի Միւղիւրիւս բաշա՝ Տէբատատէթտէն ալարը թալիմաթա թէվֆիգէն լօրա կրանվիլէ օ մէպատ սէօզ աշմիշ իսէ տէ, ինկիլիզբրա խարիճէյէ նազարը թէբլիֆը մէղիւրը բէտա իթմէմէքլէ պէրապէր պիւսալիթին գատալ տախի իմմէտիկինտէն, իշ միշէվմէշ գալմըշ վէ տահա ճիդճատպա պիր վագթա միւնթազարը պուլունըրմըշ պարը։ Պապը Ալի՝ պու իշի թէքրար թավսիյէ միզաքբէրէյէ գէօմագ իսթէմէկինտէն, կէչէն ճումա երթէսի կիւնիւ Միւղիւրիւս բաշա հաղրէթլէրինէ եէնիտէն պիր թէլէկրաֆ չէքբէրէք, եէնիտէն պու պատատ եանի գահիրէյէ պիր Օսմանլը գօմիսէրի կէօնտէրիմէսի խուսուսընա լօրտ Կրանվիլէ մէօզ աշմասընը բաշալ միւաբիլէյհէ եմիր իթմիշ տիր։ Ալեքսանդրիայա կէօրէ, չու 10 կիւն զարֆինընա թէբիրիֆը մէղբիւրընա տահա զիյատէ միւնասիպ վէ գապիրը գապու օլմասընը միսպէյին պապը ճէվապ հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Էվվէլքի կիւն ադամա գատար Միւղիւրիւս բաշա հաղրէթլէրի պու պատատ հիշ պիր ճէվապ կէօնտէրմէմիշ տիր։ Իկէր ինկիլիզբրա՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին իշպու թէբլիֆինի գապալ իսէ, Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի օլ ճանիպէ իզամ պույրուլաճագ տըր։

—

Տիւնքի կիւն մէճլիսը մախսուսը միւքէյա ինդգատ իյլէյիպ, իշիսիկլիյինէ նազարէն, Մըսրը մէսէլէսի հագգընա միւզաքէրաթ ճէրէյան իյլէմիշ վէ իշպու մէճլիսատ Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի տախի հաղրը պուլունմուշ տըր։

Պանգը Օսմանի միւտիրլէրինտէն Մ. Տրվոնը Տէրսաատէթէ մուվասէլէթիյլէ մէմլէքէթիմիզին մէնֆաաթրնա օլարագ իշլէրճէ պիր կէրմիյէթ վէ հարէքէթ հուսուլէ կէլէճէք պիր, Շեզլէք քի, Մ. Տրվո պաֆիր. հոկտեմբերին 13ինտէ չէհրիմիզ ատտէթ իտէճէք իքէն, թիթիւն ռէէսկիյէ Ռումելի վէ Անատօլու շրմէնտֆէրլէրինի թէահհիւտ իտէճէք գումանիսարա իշթիրաք իտէճէք օլան միխթէրլի պանգայար պէմնինտէ պիր իթիլաֆ մէվզիի հուսուլէ վէ իճրայէ կէթիրմէք մագսէտիյլէ էւրօպատա գարմըշ տըր։

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին տախի թէշբիհ իթմէյի ումուրը նաֆիա գօմիսիօնը պու իշլերի թէսհիլ իթմէք իւզրէ լազըմ կէլէն թէտապիր վէ վէսայիթի իթթիխաղ իտէյօր։

Մ. Տրվոնը համիլ օլմուղու լայէհալարը մէճմու վէ միւֆրէտաթը հաղգընա շիմնիտէն թէմամըյա մաղիւմաթ վերէմէյիղ։ կիրա միւտիրի մումայլէյհ՝ իշին պիտ օլմուղու տէվամլէ պու պատատ իճրան միւքեալէմէ իթմէյէ, վէ թէբլիֆլէրինի տէ տէրմէյան իյլէմէյէ հէնուզ վագրթ պուլամամըշտը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլճէ եաղտրդրմըզ վէճճիլէ, տիւնքի կիւն Ալէմանիա սէֆիրը ճէտիտի Մ. Բատովիչ՝ սէֆարէթի հէյէթի իլէ պէրապէր պէր միւթատ խաս ախբրտան կէօնտէրիլէն արապալարա բաքիպէն Մապէյնը Հիւմայունա ադիմէթ իյլէմիշ, վէ մէբասիմը թէշրիֆաթիեէ իլէ համիլ օլարագը իթիմատնամէսինի վէ սէֆիրը ատալագ Գոնթ Հայդիէյտին վէ տանամէսինի խաքիրաի Շահանէյէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Սէֆիրը միշարիլէյհ պու միւնասէպէթլէ էյթատ էյլէտիյի նումթգատա, Ալէմանիա իմբէրատօրընին զաթը Շահանէ հագգընա սուրէթը մախսուսէտէ խուլուս վէ մուհապպէթի օյարղընը վէ իբի տէվլէթ պէյնինտէ մէվճուտ օլան տօսթլուգ պաղլարընդն գավիլէշմէսի խուսուսու իմբէրատօր թարաֆընտան իրթիզամ օլունմըշընը իֆատէ իթմիշ տիր։

Զաթը հաղրէթը բատիշահի՝ պունա ճէվապէն պիր նութգը պէյլիզ էյթատ պույուրուպ, պունա տէվլէթ ու միլլէթին էմնիյէթի ու թարագգրյա մաղհար օլմասընը զայէթլէ իրթիզամ պույուրարղընը, վէ էմնիյէթ իշին լազըմ օլան պագարի ասայիշ զամանընա Ալէմանիանընդ ասայիշբէրվերիլիյինտէն, վէ թէրազգրյաթ իշին տախի Ալէմանիանընդ մէարիֆ նուրընտան վէ թէրազգրէաթընտան իսթիֆատէյէ չալըշըլաճաղընը պէյան պույուրմուշլար տըր։

Պունտան իւչէրինէ սէֆիրը միշարիլէյհ եէնէ այնի արապալար վէ այնի ալայ էլէ Պապը Ալիյէ կիտիպ, Պաշ վէքիլ վէ խարիճիյէ նազրրը բաշալար հազարաթը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։ Հէյէթը սէֆարէթին Պապը Ալիյէ ադիմէթ վէ ավտէթինտէ պիր թապուր ասաքիրը Շահանէ սաֆպէսթէի սէլամ օլմուշ վէ պիր պանտօ մուզիգա իճրան թէրէնիմաթ էյլէմիշ տիր։

Սէֆիրին ավտէթինտէն պիր աղ սօնրա, Պաշ վէքիլ վէ խարիճիյէ նազրրը բաշալար հազարաթը իատէի վիկիմա իչիւն Ալէմանիա սէֆարէթինէ կիթմիշտիր։

—Զաթը հաղրէթը Շէհրիյարի՝ Ալիյէ նազրրը ճէվապէթ բաշա հաղրէթլէրինին բարիթաթտա իգամէթի իտէճէք գօնսը օլմասընընդ նազարը տրգգաթա ալարագ, բաշալ միշարիլէյհին պու եազ իգամէթ իթմիշ օլսուղու միւթէվֆա Բիւշտի բաշանընդ Պէսքատ քեաին գօնաղընը վերեսէլերինտէն պիլ իշթիրա բաշալ միշարիլէյհէ իհսան պույուրմուշլար տըր։ Բաշալ միշարիլէյհ հաղրէթլէրի պու գըշին Սիամպօլա էնմէյիյա մէդքիւբ եալըրտա իգամէթ իտէճէք տիր։

—Պիլա միւտէթէ Մաթպուաթ իտարէսի պէհիյէսի թարաֆընտան թավսիլ իսիլմիշ օլան Մոնտէնէգրոյ կազէթասընընդ սիւնաէն իթիպարէն եէնէ մէվզրի ինթիշարէ չըգտըղը մանէվմանունիյէ կէօրիւլմիշտիր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

Աէռնո Հաֆա գոմբանիասը Բարսֆընտան մախսուսընա Բէպլէր օլանան Թելեֆրոֆլար դէր.

Բարիզ 14 Նոյեմբեր

Բէյրութ ճիւմհուր հաֆիֆէյէ խասթա տըր։

Լօնտրա 14 Նոյեմբեր

Մէճլիսը մէպուսանա հէյէթը վիքթօր բէյիսի Մ. Կատսոթրն՝ պիր սուալէ ճէվապէն տէմիշտիր քի, Մըսրընդն մուվագգաթ իշղալ գէլընընդ մէվճուտը 12000 նէֆէրտէն իսարէթ օլուպ, հիքիմէթ՝ ասաքիրը մէրգու�մէյի ուզուն միւտէթ օրատա պուլունտրրմադ իսթէմէզ։ Մ. Կատսոթրն իշղու իշղալ մէսարիֆիյլէ թէմմուտը միւտէթը իգամէ հագգընա Մըսրը իլէ եազընտա պիր մուգավէլէ ադաբը թէքրիֆ իտէճէկինի վէ ասաքիրը մէրգումէյէ օլունան մէսարիֆի տէ թահգիգ ու թատիգ իտէպիլմէք իւմիտինտէ պուլունտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

Մ. Կատսոթրն՝ պաշդա պիր մուգավէլէ մէվճուտ օլուպ օրմատըղընը, վէ Մըսրընդն իսթիգպալի հագգընա ագա օլունաճագ մուգաբէլէյէ իշթիրաք իթմէյէ, վէ մէբասիմը թէշրիֆաթիեէ իլէ համիլ օլարագը իթմատնամէսինի վէ սէֆիրը ատալագ Գոնթ Հայդիէյտին վէտանամէսինի խաքիրաի Շահանէյէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Աֆռոն Բէ-Բէք

Լօնտրա 13 Նոյեմբեր

Տիւն մէճլիսը մէպուսանա թիւլանիկրան ազատնան էքսէրիսի Մըսրընդն հաբ հապրը վէ ինկիլթէրրա դավիլէթ օսմանի թէտապիրի մէրեէավէրէսի իւզէրինէ սիւալէր իյրատ իթմիշտիր։ Մ. Կատսոթ մէսմիլը մէպիբէրէնին միւազէրէսի վագթը կէլէտիկինի պէյան, վէ Արապինին մուհաբէմսինէ կէլինճէ, մումայէյհին ինկիլթէրրա թարաֆինտան մուվաֆագաթ օլունմասը գանա իտամ օլունմայաճաղընը բէսմէն վէ գաթիէն տէրմէյան էյլէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Միլլէթ Մէճլիսը ումումի Եարընքի բէնչէնպիհ կիւնիւ Գումբարատա Մայր Եկեղեցիսէ իճթիմա իտէրէք, մէճլիսին սաաթ 4ում քիւշատ օլունուպ սաաթ 6 պույուգտա տարրաճաղը վէ աթիէ՝ քի ճէտվէլտէ մէվճուտ ամանէթ մէսելէսի իւզէրինէ լճբրահի մէսելէսի իւզէրինէ ինանմամաղ իչիւն գանունի մուհիմ մէսելէսի իւզէրինէ ինանմամաղ իչիւն տախի Ալէմանիանընդ մէարիֆ նուրընտան վէ թէրազգրէաթընտան խաթիֆատէյէ չալըշըլաճաղընը պէյան պույուրմուշլար տըր։

Պունտան իւչէրինէ սէֆիրը միշարիլէյհ եէնէ այնի արապալար վէ այնի ալայ էլէ Պապը Ալիյէ կիտիպ, Պաշ վէքիլ վէ խարիճիյէ նազրրը բաշալար հազարաթը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։ Հէյէթը սէֆարէթին Պապը Ալիյէ ադիմէթ վէ ավտէթինտէ պիր թապուր ասաքիրը Շահանէ սաֆպէսթէի սէլամ օլմուշ վէ պիր պանտօ մուզիգա իճրան թէրէնիմաթ էյլէմիշ տիր։

Սէֆիրին ավտէթինտէն պիր աղ սօնրա, Պաշ վէքիլ վէ խարիճիյէ նազրրը բաշալար հազարաթը իատէի վիկիմա իչիւն Ալէմանիա սէֆարէթինէ կիթմիշտիր։

—

Թարաֆիմզա՝ խասէր վերիլտիկինէ կէօրէ՝ Գարահէօմիրք թաղ խորհուրդը՝ սեպտ. 22թ. ամբիխլէ Բամբիգխանէյէ պիր մէքթուպ եազարագ, մահալը մէղքիւրէսի եանմէշ օլան ագարէթլերի եարմագա էմր իսթէմիշ, վէ եագընտա ինչաաթա թէշէպիւս օլունմազա քիլիսէյէ պէցիլք զարարը ագունաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր, զիրա էթրաֆտա պուլունան արսա սահիպլերի ագարաթը մէղքիւրէ արսալարընը բէյ տէր բէյ քէնարի արսալարընա գալթարագ զապթ իտէճէքլերինտէն, իլերիտէ սահապը մէրգումէ իլէ թաղ խորհուրդ արարընտա միւնազարա գարբուլարը այրըճաղ մէշ։

Պինապէրին մէրգումթաղ խորհուրդ պիր թարաֆտան պու իհթիմալաթը էօնիւնիւ ալմագ վէ տիկէր թարաֆտան քիլիսէ իլէ դըզ վէ երքէք մէքթէպլերինին շիմնիքի քիֆայէթսիզ էյրատընը արթըրմագ իչիւն, քիլիսէի մէղքիւրընը արթըյէ կիսիլճէրինի սահմանլը վէ իանէ պիլէթլերի չըգարմաղա լիւզում կէօրմիւշ, վէ պօնդրա Բարիզիդանէնին չիմնիքի իտարէսիզ հալի խիթամ պուլտրգտա, իշպու թէչէպալիանի թաֆսիլէն Ադդ. վարչութիւնա պիլդիրմէկէ գարար վերմիշ տիր։

Ռիվայէթէ կէօրէ, ագարթը մէղքիւրէնին ինչաաթը խիթամ պուլտրգտա քիլիսէնին էյրատընա մահկյէ 1300 ղրշ. սաֆի պիր զամմ վուգու պուլաճաղընտան, չու մէպլաղ պէցիլէ պիր տար վագթտա աղ պիր չէյ տէյիլ տիր։

Սաթլըդ օլան կիսիլճէր տէ, մահալլի պիր կազէթանըն իլան իթթիկի կիպի 3500 օդկա օլմըբզ, 3500 տիրհէմ իսիլ։

—

Աբրահամ Այվազեան էֆէնտիյին Թիֆլիսէն հոկտ. 22 թարիխլի մաթպաամըզա կէօնտէրդիյի պիր մէքթուպ տըր։

Տիֆլիս 22 հոկտ. 1882

. . . Էֆէնտի,

Երեկ տղայը 10 հատ կուբերաֆ՝ հանդիսատրը կերպով փեսերինին գլուխանին դրած Օսմանեան հիւպատոսարանը գացին, ուր հիւպատոսը՝ Ալիքսանեան եդուարդ պէյ՝ մեծ պատուասիրութեամբ ընդունեց յսանկոյս զուսանողս։

Տղայք միաբերան Համիտկէ մարդը երգեցին, և իրդիմաց աշակերտաց ճառ մը խօսուեցաւ և տուփ մը բահաթի օրքեստրի ծայնեցաւ, որոյ ի պատասխան ըսաւ Նարին Վսեմութիւնը թէ «տղայնե՛ր, գո՛ւբ այսօր կըթութիւն առնելու կերթայք, չըլլայ որ Ձեր հայրենիքը մոռնայք, չըլլայ որ Ձեր ծնողքները մոռնայք։ Պէտք է օրհնէք զԵհսպեռնիս՝ Սուլթան Համիտ թագաւորնիս. և ուր որ երթայք՝ աշխատեցէք տերութեան և հայրենեաց օգտակար անդամներ հանդիսանալու, և եթէ պէտք մ՚ունիք, պատրաստ եմք հոգալու։» Ոչ ըսին, քաջալերութիւնդ և պաշտպանութիւնդ կուզենք։

Տղայք սկսան երգ մ՚ալ երգել և յետոյ կարգաւ դացին հիւպատոսին ձեռքը հմտրուելու, և այսպէս մեկնեցան, խիստ հաճոյ տպաւորութիւն մը ձգելով Նարին Վսեմութեան վրայ։

Ա. Ա.յվազեան

Պալտէյ տերճ իթթիհիմիզ մէքթուպ միւնասէպէթիյլէ պէյան իտէրիզ քի, Աբրահամ Այվազեան էֆէնտինին պուրատան Ս. Էջմիածնէն կէօնթիւրմիշ օլսրղը շակիրանընն պիրի՝ տիւնքի կիւն ֆամիլեասընա չէքիրկի պիր թէլէկրաֆտա, Դէորգեան ճեմարանընա եէր գայմամիշ օլսրղընան, շակիրանընն դապալ օլունմամիշ օլսրղրրընը պէյան իթմիշ տիր։

Անճագ մէղքիւր թէլէկրաֆտա սէրահէվէն շուրարտ պիլտիրիմիշտիր քի, մէքթէպը մէղքիւր արնիֆլարընտա հիչ եէր գայմամիշ տրը տա, շակիրտանընն հիչ պիրի մի գապալ օլունմամիշ, եօքտա պիր մրգտարը գապալ օլունմուշ տա, պիր գըսմը մը աչգատա գալմիշ։

Հալպու քի թէլէկրաֆտա ֆըրանսարգնա շակիրտ քէլիմէսի յոֆնակ գուլլանըլմիշ օլսրղընտան, պունտան՝ չօճուգլարընն հիչ պիրի տէ գապալ օլունմամիշ օլսրղը մանթթէսսիֆ իսթինպաթ օլունապիլիր։

ՏՕՂԹՕՐ ՓԵԱԹԻՊԵԱՆ

Միւթէվէֆֆա Տօղթօր Փեաթիպեանընն ահրտպամ տարպ տարընտան Գարագաշեան Կարապետ էֆէնտի՝ տօղթօրը մումիլէյհին ճէնազէսի իւզէրինէ խրատ իթմէք իչիւն Ֆրանսըզճա պիր նութգ հազրըլամըշ իսէ տէ, վագթ կէճ օլուուզընտան պունտան սարֆը նազար իլէ, մէղքիւր նութգընն սուրէթինի Լա Թէ-ուէ կազէթասընա վերմիշ օլմաղա, պիզ տախի օրատան պէրվէճճը աթի թէրճէմէ իտէրիզ։

Էֆէնտիլէր՝,

Փեաթիպեանը 1870 սէնէսինտէ թանրտրմ։ Փեաթիպեանը թանրմադ անը սեվմէ քիտի։ Զաթէն պիր դաչ վագթտան պէրու մումիլէյհ պէնի քէնտինէ ճէլմ իտէյօր կիպի գալմիմտէ պիր չէյ հրսս իտէր վէ ինու արարտրմ։ Պինապէրին պու պէտապախթ տօսթմըզը հէր քէստէն գիյատ չարուգ վէ գավի սուրէթտէ պիր ըրչթէն մուհապպէթլէ պապանտրմ։ Մումիլէյհ (Փեաթիպեան) իլք տագիգատան պանա իպրաը հիւրմէթ ու մուհապպէթ իթտի։ Մատան պէրու վէ էօմիրինին ինն կիւնինէ գատար մումիլէյհ Տօղթօր՝ կէրէք պէնիմ վէկերէք ֆամիլեամ իչիւն տարֆը հիմմէթ իտէրք, թապիպիկի ճիհէթինճէ քէմմը ֆէտարարի ԷՐ պիզի թէտապի իթմիշ վէ տատիրը ֆէնտարէ նասիհաթ վէրմէք էյլէմիշ տիր։

Մումիլէյհ՝ հէր կիւնքի իշիմատ պանա եէրէք վերմիշ վէ էլինի էլիմէնէ տաղ այրրմամըշ։ Պէնիմ մուվաֆֆագէյէթ վէ խոշնատիյէթլերիմի կէօրուբ քատմամըշ։ Մումիլէյհ՝ հէր կիւնքի իշիմատ պանա եէրէք վերմիշ վէ էլինի էլիմէնէ տաղ այրրմամըշ։ Պէնիմ մուվաֆֆագէյէթ վէ խոշնատիյէթլերիմի կէօրուբ քատմամըշ։ Մումիլէյհ՝ Տօղթօրը մումիլէյհին նախ օլորղը տէրճէճէի զայէի թէվճճիւհինի, վէ խասթանընն օտասընա զիյարաշ վէ սիրուրպաշ օլան թէպէսսիմինին էսէր ու թէթէսիրինի պինտէֆա միշահէտէ իմմիշ օլսուզլարընը իլան ու ինթիրաֆ իտէյօրլար։ Պէն եալընզ պու զաթընն էյիլիքարարընը, ինսանիյէթբէրվէրլիկինի պէցիլէ ինանմամաղ ու հէր գիրիշիմ ինանմամաղ։

ԻՆԿԼԻԶ ՏՈՆԱՆՄԱՍԸ

ԺԸ.

1759 սէնէմոնտէ, Ֆրանսայաբնակ Ինկիլիզերայը պատրաստ ֆէթհ եմ մեք հայվէսի ըէք իլերուլերուտէ պուլունուպ, թուլոնտա թէտարիք օրանան տոնանմա ճիսրայիլարան տիչարը չէդրպ, Ֆրանսանդրն Ամէրիկա Ռիկիանուս սէվգէնինտ.քի Պրէսթ լիմանընտա հաղբր պէքլէյէն տոնանմա էլէ պերբէյէճէք, վէ Հավրտա գուլուքնուշ օրան օրտուլյու տա պէրապէր ալրպ Ինկիլիթերայա կէյէճէքլէր իսի։

Հավրտանդրն նէ սուրէթլէ Ինկիլիզլէր թարաֆընտան խարրապ խոբէթլի վէ նագիյէ վէ հարբպ սէֆինէլէրինէ ամէյէ վէ. բիլիպ մանչ խալուսիքլէրինի, պունտան էվվէլքի պէնտիմիզտէ զիքր ու պէյան էյլէմիք։

Ինկիլիզ տոնանմասը իլքի գէլա թադսիմ օրտպ, պիրինի Պրէսթ լիմանընը ապլօգայա ալրպրը վէ. պի, Ռէյկէր գէշ տաին, Մինէրիքրանտա.քի ասրլ թուլան թէրանէլինի մուհարէյէ ալմադտա, վէ մնհէլի մէզկուրտ պուլունան Ֆրանսզ տոնանմասընտան տուշարը չէդրպ Պրէսթ տոնանմասը իլքի պիրլէշմէսինի մէն լյլմէ.քտէ իսի։

Ամիրալ Պոգոէն, պիրթիան եաղ թուլան թէրանէսինի ապ. լօգատա թուլուդան սօնրա, Ֆրանսզ ամիրալընն տիչարը չէդմայա ճէսարէթի պուլունանաբրլը կէօրէբ, անան հարքեթինի գօլամադ իչին օ տուլարտա իլքի գրթա Ֆրբգաթին պրրադուդան սօնրա, տոնանմասընն պարը թամիրի իչին քէնտիսի ճիսրալթարա չէ.քիրտի։

Ֆրանսզ ամիրալը Ցը լա Գալիս, պիր թագրիպ, մէգ.բիւր Ֆրբգաթինէրնի Ամերիգա սալարը սօյչմայաբրանան իսթիֆատ խարէ.բ թուլոնտան տիչարը չէդպ, վէ Ինկիլիզլէրին պու հարբէ.բթանն խապէրլէրի օլանա տէկին, Ֆրանսզ տոնանմասը ճիսրալթարը կէչիպ Պրէսթ եօլունտա էլէ ալմէշ իսի։

Ինկիլիզ ամիրալը տաբա վադթ կէչիրմէ.յէրէ.բ, քէրճալ Ֆրանսզ տոնանմասը արդ ասրնա.ն եօլա չէդրպ. վէ Ինկիլիզլէրին էն էօնտէ պուլունան կէմիսի, Նիհայէթ Ֆրանսզլարը էն կէրիտ գալան սէֆինէսինէ եէթիշիրտ, թօրլարընն ապրրնը աչար իսէ տէ, Ֆրանսզ ամիրալընն քէնտի կէմիսի եէյբէնէրէրինի չէ. միրկով կերի տէօնէրէ.բ բէֆիդինին իմտուարնա եէթիշի վէ տանը գուրթարար։

Պունտան իւղէրինէ ումում պիր եէյբէն եարբընա թութուլուպ, Ֆրանսզ սէֆինէլէրի պէօյու.ք զայրէթլէ էօնտէն եօլ ալմադտա իբէն, Ինկիլիզ սէֆինէլէրի տէ գօվալայրպ անլէրէ եէթիշմէ.ք իչին ճան ամմադտա իսիլէր։

Էվվէլճէ կէրի գալրպ տա ամիրալն եէթիշմէսի իլէ գարթարրան Սանթօր նամ Ֆրանսզ հարպ սէֆինէսի թէքրարէն կէ. բիտէ գալարագ, չէտիտ պիր մուգավէմէթսէն սօնրա դարթանը վէ 200 նէֆէր թայիֆէսի թէ. լէֆ օլարագ, Ինկիլիզլէրէ թէս. լիմ օլմայա մէճպուր օլտու։

Ինճէ Ֆէոթէ եէթիշի իսէ տէ, գարանլրպ պագրմայարագ թէքրարէն եէյբէն եարբընա նէվամ խալմէ.քտէ իսի։ Ֆէրտասը սապահնը, օգ տատա 19տա Բօրթուկալ սէվահիրինտէ եալրնրպ տէօրթ գրթա Ֆրանսզ սէֆինէլէրի կէօրիլիպ, տիկէրլէրի ապրրպպ զարպ օրնուչրար իսիս։

Ամէրիգա նամ Ինկիլիզ սէֆինէսի էօնտէն դայմադտա օլան Օսէան սէֆինէսի արդա օթուրուպ թէսլիմ օլտը։ Ֆագաթ եիզտիրիլմէսի գանպել օրամալրպ, գարթանը վէ օֆիցիալլարը Ինկիլիզ սէֆինէսինէ ալընրպ էսիր իսիրտիրքտէն սօնրա, մէգ.բիւր Ֆրանսզ սէֆինէսէ ամէյէ վէրիլմէ։

Ֆրանսզ ամիրալը տախի վուգու պուլան մուհարէպտէ վուրուլարագ, Լակատա գարաեա չէդ արբրրը վէ. ջրատա եարարա. բընան միթէէսիրէն վէֆաթ իլդէտի։

Պոտէհու Թէրէլ նամ 64 թօրլու սէֆինէ Ինկիլիզլի Ռ-օրբէ.ջ սէֆինէսինէ թէսլիմ օլտու։ Ռ. ջ-ա-ռ նամ 74 թօրլու պիր տիկէր սէֆինէ տախի թրպրը Օ-ա. կիպի դարտեա օթուրուպ թէս. լիմ օլտուդան սօնրա ամէյէ վէրիլմէտի։ Վէ Նիհայէթ Մ-ոդ-ն նամ 64 թօրլու սօն սէֆինէ տա. խի սանճանընը աչարը ալրպ թէս. լիմէ մէճպուր օլտու։

Խրմէ պու օլմուշ իսի թուլան տոնանմասընն պէտտախթ նէ. թիճէսի։

Ֆագաթ Պրէսթ տոնանմասը տա պունտան էյի պիր կիւն կէօ. բէմէյէճէք իսի։

Պրէսթ լիմանընը տալրգատա տան Ինկիլիզ տոնանմասը, չէ. տիտ պիր ֆուրթունտա տաղը. լրպ թօրսէյ, բէ.օրֆէդինտէ պր. պընանայա մէճպուր օլտուզունտան, Ֆրանսզ ամիրալը պունտան իս. թիֆատ խարպ քէնտինի լի. մանտան տրչարը ատտը։

Ամիրալ Հաուդ Ֆրանսզ տո. նանմասընն դայմասընտան խա. պերի օրմանարագ Նոյեմբերին 14ինտէ թէ.բրարէն Պրէսթ բրչ. կնտէնա վարալ օլտուզունտա լի. մանը պօշ պուլտու։

Քիպ՚բոն քէօրֆէզինտէ տախի Ինկիլիթերայտա.քէ նագլիթմէ.ք իչին պիր թագրմ Ֆրանսզ նագ. լյկ սէֆինէլէրի ճէմ խարիմիչ օլտուզունտան, ուֆագ պիր Ինկիլիզ ֆիլօսոֆ տա այրճա մէզ. քիւբ քէօրֆէկի տալօգայա ալ. մըշ իսի, վէ ամիրալ Հաուդ Ֆը. բանսզ ամիրալընն անարզն մէզ. քիւբ Ինկիլիզ ֆիլօսոֆնու պաս. մահա կիթմիշ օրմասընը քէչի խ. ուէրէ.ք օ թարաֆա ատրտա եօ. լա չէդպ, վէ ազհիճն տէ Ֆը. բանսզ ամիրալընն նիյէթի էյ. լէ օլտուզունտան, չէտիտ պիր ֆուրթունտան սօնրա Ֆրանսզ տոնանմասընը ալնի եօլ լուղէրնտ. տէ եադալամահա մուվաֆֆագ օլտու։

Եդմէրինի 20ինտէ Ֆրանսզ սանճաղը կէօրունտիս։

Ֆրանսզ տոնանմասը 21 գրթա գալադտան, վէ Ինկիլիզ տոնանմասը տա 22 գրթա գարագտան Իգնրբէթ օլտպ, պէ.ինրէրինտէ ըէ.ք ճիւգի պիր ֆարգ պուլուն. մադտա իսի իսէ տէ, Ֆրանսզ ամիրալը, պիր թօր բաթթամաֆպզն իչի թաթը եէրինէ պաղլայրպ սիվիճի տահա միւ. ռաճճաֆ թուտտու։

Ֆագաթ ամիրալ Հաուդ սէօ. ղէ կէչիր ատէ.մէրտէն օլմասը. ղընտան, էն սէրի իւլ հարէ.քէ եէտի գրթա սէֆինէլէրինն տօ. լու եէյբէն տիչմէնին իւղէրինէ վարմասրընը էմի իթտի, վէ նի. հայէթ էնէօնտէ պուլունան Ռ-օ. ռէ.ջ-ա վէ Ցօրէնրայ սէֆինէլէր, Ֆրանսզլարընն էն արգտտա գա. լան կէմիլերինէ եէթիշիպ մու. հարէպտէ պէտ զանտու, վէ արաբը չօգ սիրմէզտէն, իբի թարաֆ տախի թէ.բիլ կէմիլերի իւէ ումում պիր մուհարէպտէ թութուլուրլար։

Ամիրալ Հաուդ, հայրընրգճա Ֆրանսզ ամիրալը իւէ չտթրշմա. յա գարար վէրմպ, պիր թագրմ կէմիլէրին արգա թարաֆընտա պուլունան անրն Սէնթ Բէ-ա սէ. ֆինէսինէ վասրլ օլանա սէկին կէչտրկի տիչմէն կէմիլերինտէն հիչ պիրսինին ամէյէնտ ճէվապ պիրէ վէրմէմի։

Ֆրանսզ ամիրալը Մ. Գոնֆրա. նը գօվալամագ իչին, պիր թա. գրմ արզրզ ըսրտան տախի կէչ. մէրի իսի։ Վէ Ինկիլիզ ամիրալը. նան կէմի գրպրտա Սէնթ Բէ-ա եէթիշմէ.ք իչին Ինթիհատ օլ. նան եօլտա միճճերբէտ գարայա օթուրմադ թէհլիքէսի պուլուն. տրզընը ամիրալ Հաուդա իսթար իթթիֆաղնտէ, ամիրալը մէզգում շու ամիսի.բի ճէվապը վէրտի։

«Միզ մէհլիքէ.յի պանա կէօռ. թէրմէ.քէ վարդիֆէնիդի իճրա իթ. տինիզ։ շիմնի.քի վարիֆէնիդ տա. խի էմրիմէ իթտաթ իտէրէ.ք, պէնի Սէնթ Բէ-ա Լիլ գարընը գա. բընա կէթիրմէ.քտէն իստարէթ տիր։»

Ամիրալ Հաուդուն սիւվար օլ. տուղու սէֆինէ 100 թօր չէ. մէ.քտէ, վէ իսի տէ Բէ-ա ճէրճ իսի։

Ինկիլիզ ամիրալը, Ֆրանսզ ամիրալընա եէթիշիպ անրն իւղէ. բինէ ամէթլիթմէ.յէ պաշլայաճագ իքէն, 74 թօրա պուլունան թէ. նամ Ֆրանսզ սէֆինէսի, անրն էօնինէ կէրիպպ Ինկիլիզին ա. թէշինի քէնտի իւղէրինէ չէվիր. մէ.ք իսթէ.տիյինտէ, ամիրալ Հաուդ եալընրզ պիր սրբա թօրա ամէշի իլէ անը տէնիզին տիպինէ էնտիրտի։

Պահան Ֆրանսզ սէֆինէսինին իմատարնա եէթիշէն Ինկիլիզ տանտալարը, անրն 80ն նէֆէր թայֆէ վէ տատ.քիրինտէն, եա. լանրզ 20 քիչի դուրթարապիտի. լէր։

Ֆուրֆոպլ նամ 80 թօրլու Ֆրան. սզ սէֆինէսի 200 քիչի զայպ իթտի.քտէն սօնրա տանճաղընը Ին. ամիրալ թէսլիմ օլտու։

Պունտան արգտտանտ Սէ-Բէրդ նամ 70 թօրլու տիկէր պիր Ֆը. բանսզ սէֆինէսի պաթ.ըրրար։

Պահէ.հու Հէրօ նամ Ֆրանսզլը տանճաղընը աչարը տրտը։

Նիհայէթ տէ.հէ.ի պիր պօրա իլէ պիրլի.քտէ կիճէնին գարան. լարը տա իսթէ կէրիպ, իչթէ. միլ օլմագ իչին, Ֆրանսզ ամի. բալընրն Սէնթ Բէ-ա սէֆինէսի իլէ Բէ.ջէ-ն նամ 74 թօրլու տիկէր պիր սէֆինէ գարայա տիչիպ բարանարարը Է-ն նամ 64 թօրլու պիր Ինկիլիզ սէֆինէսի իլէ պէրապէր։

Նէտտի գրթա տախ Ֆրանսզ հարպ սէֆինէլէրի տախի։ Վիլէն նէ հրինէ պրրընմէզ օլուպ, Ինկի. լիզլէրին էյինէ տիչմէմէ. էրի իչին պիր թթրրմ թագրմ կէմիլէրին արգա թարաֆընտա պուլունան անրն Սէնթ Բէ-ա սէ. ֆինէսինէ վասրլ օլանա սէկին կէչտրկի տիչմէն կէմիլերինտէն հիչ պիրսինին ամէյէնտ ճէվապ պիրէ վէրմէմի։

Ֆրանսզ ամիրալը Մ. Գոնֆրա. նը գօվալամագ իչին, պիր թա. գրմ արզրզ ըսրտան տախի կէչ. մէրի իսի։ Վէ Ինկիլիզ ամիրալը. նան կէմի գրպրտա Սէնթ Բէ-ա եէթիշմէ.ք իչին Ինթիհատ օլ. նան եօլտա միճճերբէտ գարայա օթուրմադ թէհլիքէսի պուլուն. տրզընը ամիրալ Հաուդա իսթար իթթիֆաղնտէ, ամիրալը մէզգում շու ամիսի.բի ճէվապը վէրտի։

«Միզ մէհլիքէ.յի պանա կէօռ. թէրմէ.քէ վարդիֆէնիդի իճրա իթ. տինիզ։ շիմնի.քի վարիֆէնիդ տա. խի էմրիմէ իթտաթ իտէրէ.ք, պէնի Սէնթ Բէ-ա Լիլ գարընը գա. բընա կէթիրմէ.քտէն իստարէթ տիր։»

Ամիրալ Հաուդուն սիւվար օլ. տուղու սէֆինէ 100 թօր չէ. մէ.քտէ, վէ իսի տէ Բէ-ա ճէրճ իսի։

Ինկիլիզ ամիրալը, Ֆրանսզ ամիրալընա եէթիշիպ անրն իւղէ. բինէ ամէթլիթմէ.յէ պաշլայաճագ իքէն, 74 թօրա պուլունան թէ. նամ Ֆրանսզ սէֆինէսի, անրն էօնինէ կէրիպպ Ինկիլիզին թ

թայ եկեղ. Համազ. ժողովին և Տէր Հմայեակ եպիսկոպոսին հրաժարականն ընդունելով, անոր տեղ ուրիշի մ'ընտրութիւնը կը յանձնարարէ, և կ'առաջարկէ գէթ այսու գոհացնել ԶԱԳԳ. ժողովը։

Ուրեմն եթէ Տէր Հմայեակ եպիսկոպոսին հրաժարականն ընդունուէր և անոր տեղ Էյուպի Տէր Կիրակոսն ընտրուէր, ան առաջն ցանկն օրինաւոր պիսի նկատուէր, ան առաջն եկեղ. Համազգումար ժողովին չհրաւիրեալ եկեղեցական չլսիսի նկատուէր, առաջնորդաց ընտրելութիւնը օրինաւոր պիսի նկատուէր, և ցանկը գայթակղեցուցիչ բնութիւն պիսի չունենար։

Յաւալի է որ այս վիճակին մէջ ինկած են ԱԳԳ. ժողովն այժմ վարող անձինք, որք նկատելով թէ ձեռնարկուած այդ միջոցն ի դերև ելաւ, այժմ կրսեն թէ առաջնորդներն ընտրելի չընդունելով քաէարկութիւնը կատարեցք ցանկին վրայ, որով օրինական սխալ մ'ալ կը գործեն, և կուզեն գործել տալ ԱԳԳ. ժողովին։

Եթէ իրենք կը կամին ժողովին մեծամասնութիւնը, Առաջնորդ չեզոքներուն կուտան քուէներն, և խնդիրն ինքնին կը լուծուի։ իսկ եթէ իրենք մեծամասնութիւն չեն կամիր, ինչ պիսի ընեն, եթէ մեծամասնութեան քուէն այն առաջնորդաց վրայ ևս տարածի, որոնց սնունները կան ցանկին մէջ։

Յուսուած է որ ցանկը մերժուած նիստին մէջ 61 երեսփոխանի ներկայութիւն ստորագրուած է։ իսկ ցանկը մերժուած է 8ի դէմ 14 քուէով, ըսել է որ խիստ մեծագոյն մաս մը ձեռնպահ մնացած են։ կրնայ ըլլալ որ նոյն ձեռնպահութիւն այս անգամ ևս առաջնորդաց ընտրելի չըլլալու մասին չարունակի, բայց երբ ընտրութեան քուէհամարի արդիւնքը յայտնուի, և տեսնուի որ ցանկին մէջ գտնուող Առաջնորդք ևս ընտրուած են, ինչ պիսի ընեն ան ատեն, մեծամասնութեան քուէն պիսի մերժե՞ն ըսելով թէ ժողովն կանխաւ 8ի դէմ 14 քուէով մերժած է Առաջնորդաց ընտրելութեան իրաւունքը։

Խորհրդարանական խաղ մ'է այս, որ ուրիշ անգամ ևս պատահած ունի։ և ներկայիս իրենց, որպէս զի լաւ հասկնան ըսածս։ 1863 թուականին համամութեան խնդիր մը յուզուեցաւ, և Ազգ. ժողովն յայտնի քուէով ընդունեց, որ համամիտ անձանց ցանկ մը պատրաստուի քաղաքական ժողովականաց համար։ Ցանկը պատրաստուեցաւ, և գաղտնի քուէին արդիւնքը բոլորովին հակառակն եղաւ, քանզի այն ցանկէն դուրս անձանց վրայ կատարուած էր ընտրութիւնը։ Ըստ այսմ այժմ քանի որ Եկեղ. Համազ. ժողովն այդ ցանկն անփոփոխ պահած է, երեսփոխան մ'իրաւունք ունի այն ցանկին մէջ ուզածին քուէ տալ։ արդ. եկեղեցական երեսփոխանք և այլք կրնան ձեռնպահ մնալ յայտնի քուէի պահուն։ բայց գաղտնի քուէով այդ որոշման հակառակ արդիւնք տալ։ կրնայ ըլլալ որ թէ եկեղեցականք և թէ ազգք ընտրութեան պահուն ևս ձեռնպահ մնան։ ան ատեն վիրաւորեալ ևս կեցած պիսի ըլլան։

Արդէն 36 երեսփոխանք բողոքարկու են, և ժողովին աշխատութեանց չեն գործակցիր։ եթէ եկեղեցական դատն և ուրիշներ ալ վշտանան և հեռանան, ի՞նչ կըլլայ ժողովին վիճակը... թող մնածեն անոնք որ ժողովը վարելու վրայ են։ Ուրեմն լաւ կ'ընեն որ ազգին և իրենց կացութիւնն ևս նկատողութեան առնուն և ըստ այնմ երից հնար մը գտնեն։ Զերազէֆէնտիի բացատրութիւնները լաւ էին։ կրնան անոր հետևիլ և փակել խնդիրը։ Պատրիարք չկայ։ որ ժողովին գոյութեան երաշխաւոր կանգնի։ արդի ժողովին մեծ զօրութիւն են եկեղեցական երեսփոխանք։

Ինծի պարագ կ'համարիմ խորհուրդ տալ ազգային երեսփոխանութիւնն այժմ վարողաց որ մեծ զգուշութիւն ընեն և եկեղեցական երեսփոխաններն ևս վշտացընելու առիթ չտան։ իրենք պատասան մ'ունին, որ գործածեցին ուրիշ առթիւ մը։ կրնան այս առթին մէջ ևս գործածել և ըսել, թիւրիմացութեան արդիւնք է, և ընտրել կրծեն ժողովը, որուն շատ պէաք կայ այժմ, որպէս զի նախքան զամենայն գործադիր իշխանութիւնն հաստատի, և ապա հայիներ կարգադրելու երթան։

Տէր խարէն Նար-Պէյ Սրբազանէն ևս կը խնդրենք որ վերջին ժողովին մէջ կեցածին նման լռութիւն չընեսայ, քիչ մը յորդորէ եւ խրատէ իր կուսակցութիւնը կալմող կամ իրեն համար մարդանել ուզող երեսփոխաններին թէ Մ-ի մէջ կրսէ թէ կուսակցութիւն չունի, բայց գործը կը հաստատէ թէ ունի։ թէև ցանկին մերժմանը համար Ազգային ժողովոյ տուած քուէն իրեն փառք կը համարի։ բայց պէաք է յիշէ որ այդ քուէն տուողներուն թիւը 142 չէ անցած։ Ինքնք խորհրդարանական կեանց հմուտ ըլլալով, այսպէս դիտողութիւն կը բաւէ իրեն։ Ես կը յարգեմ զինքն իւր ինչ ինչ յատկութեանցը համար, որուն համար արժան չեմ դատեր իւր պատասխանին պատասխանել և հին ինդիրներ յուզել այժմ. բայց հաստատակամ կարծիքն իրեն դեմ կը դնեմ, ուստի խաղաղութեան կողմն եմ, մանաւանդ արդի անեշխանական վիճակին մէջ, յորում աւելի չտացած է արդէն տիրող ընդհանուր ժողովրդեանն Սահմանադրութեան դէմ, երեսփոխանական ժողովոյ դէմ, զոր Ն. Սրբազնութիւնը շատ լաւ գիտէ, և կարծեմ ներկայ իսկ գտնուած է այդ ժողովրդեանց դատմանին համար եկած խորհրդակցութեանց։

Իւրաքանչիւր Հայու, մանաւանդ Ազգ. երեսփոխանաց պարտքն է ժամ յառաջ խաղաղութեամբ վերջ տալ արդի անիշխանական վիճակին։

Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՄԻԼԼԷԹ ՄԷՃԼԻՍԻՆՏԷ ԶԷՐԱԶ ԷՖԷՆԴԻՆԷՆ ՊԻՐ ՆՈՒԹԸ

Միլլէթ մէճլիսը ուսմանմիսին կէչէն բէնճէնպիկ կիւնքի իմթիհանը տա, Համազ. ժողով նամզէտ ճէտվէլին այնէն պատուի հագգնատ մէպուսանէն Մինաս Ճերազ էֆէնտինին պիր թէքիֆատ պուլունտուզունու վէ պու թէքիֆին գատրալ օլունտուզունու ճումատա կիւնքի նիստխէմիզէ պէհան իմմիշ խոք։

Էֆէնտիի մուտակէչին իշղու թէքիֆի արզ իմտիսի նութգէն պիր սուրէթի էրիմիզ կէչմիշ օլտուզունտան, պէրվէճհի տիր այնէն տերճ իմմիշիզ տիր։

Ջանքեր կը լինին որպէս զի խօսք չը տրուի ինձ Համագումար ժողովի ցանկին նկատմամբ կարծիք յայտնելու համար, ինչպէս չը տրուեցաւ այն նստի մէջ ուր կ'առաջարկուէր ցանկը ետ դարձնել յուզղութիւն։ Եթէ խօսք չը զլացուէր ինձ յայտնեմ, դուցէ յայտնի տեսութիւն մը որ կարենար պահպանել Ազգային ժողովի պատիւն, զի ղերծ եմ կուսակցական կաշկանդներէ եւ այլոց տեսակետէն և փաստերէն տարբեր տեսակետ և փաստեր ունեցած առանց միայն կ'ուզեմ խօսիլ։ ինչ որ գուշակած էի նախորդ նստին մէջ, կատարուեցաւ։ Համագումար ժողովի ցանկը մեզ վերադարձաւ անփոփոխ։ և Ազգային ժողովն, չուզելով անտաղ ինձ որ կ'առաջարկէի Համագումար ժողովի պատասխանին չը սպասել, որով պիսի փրկուէր ներկայ անպատուութենէն, այսօր կը գտնէ ինքզինք մի տագնապալից կացութեան մէջ, որմէ սակայն կրնայ ազատիլ եթէ խաղաղի ծայրագրութենէ և լսէ խոհականութեան ձայնն։ —Համագումար ժողովը դարձած է թերութիւններու նաև ներկայացուցած է օրինաւոր պատճառաբանութիւններ։ Թերութիւններն երկու են. առաջինն է իւր նստին արդիւնքը Ազգային ժողովոյ նախորդ նստին հաղորդած չը լինելն, որով արդելք եղաւ վարչութեան կազմութեանն և պատճառ երկարաձգման ազգային անիշխանութեան. երկրորդն է Տ. Հմայեակ Դիմաքսեանի հրաժարականէն օգուտ քաղած չը լինելն, որ հրապարակային յայտարարութեամբ կրօնական ժողովոյ ընտրելութենէն հրաժարելու ազդարարութիւն ունեցաւ, որպէս զի մի ուրիշ եկեղեցական ընդունելու համար տեղ բացուելով գոհացում արուէր երեսփոխանական մեծամասնութեան և ներողամտութեան և հաշտութեան նշան մը ցուցուէր կղերին կամէ, այլ կոչանէ անիշաարութիւն և սէր։ Կը ցաւիմ որ մեր եկեղեցականք իրենց պաշտօնին նաև արդարաւոր դիրք մը բռնած են ներկայ պարագայից մէջ, այլ կը փութամ նաև յայտել թէ Համագումար ժողովն կրցած է արդար և զօրաւոր փաստերով հերքել Ռ. Պէրպէրեան էֆէնտիի առարկութիւններն, որպէս յայտնած եմ նախորդ նստին մէջ։ Այսօր Պէրպէրեան էֆէնտին փարձեց ջրել Համագումար ժողովի փաստերն, այնպիսի փաստերով որք չը կրցան համոզել դիս և շատեր։ Պէրպէրեան բանաձևի առաջին պատճառաբանութիւնն անարդար կը թուի ինձ, զի Սահմանադրութեան 29րդ յօդուածը կոստանդնուպօլսոյ եկեղեցիներն միայն աւագերիցութեան կամ աթոռակալութեան հանդամանքը կը պահանջէ։ Յովհաննէս Մկրտչեանն, որ բառական ճշդութեամբ չունի զրոն, թէև անժխտելի է որ ունի գերազոյն դիրք և բարձր արժանաւորութիւնոյն, պէս, թէև Ազգային ժողովն ընդունած է Տ. Ներսէս վարժապետեանի հրաժարականն, պետութիւնը մի ոմանք ի վեր դեռ չէ ընդունած զայն, և քանի որ անհնար չէ որ բարեխնամ կառավարութիւն, տեղեակ լինելով պատրիարքական պատճառաբանութեանց զոր Ազգային ժողովն ուշէց սատանձնել, հաճի դարմանել զանոնք և հրաւիրել Պատրիարքն յիւր աթոռ, Համագումար ժողովը չէր կարող դուշակել թէ Ազգային ժողովն ինչ դիրք պիսի բռնէր մի այսպիսի պատահականութեան առիթ, ուստի խոհեմութիւն դործած է ձեռնպահ մնալով այս նկատմամբ, և ես, ջերմագոյն կուսակից Ներսէս վարժապետեանի, չնորհակալ եմ Համագումար ժողովէն որ չէ փութացած սովորական եպիսկոպոսներու կարգը դասել զայն։ Ենթադրելով իսկ թէ հրաւիրուէին այդ երկու եկեղեցականներ, արդիւնքը նոյն պիտի լիներ։ զի Համագումար ժողովոյ ցանկը չը փոխուիր 1—2 քուէ աւելի կամ պակաս տրուելով, մանաւանդ որ ընտրեալք 1—2 քուէ աւելի ստանալու հաւանականութիւնն ալ պիտի ունենային։ Գերպէրեան բանաձևի երկրորդ պատճառաբանութիւնն ալ անարդար կը թուի ինձ, զի Համագումար ժողովին չենք կարող ցուցնել մի օրէնք որ իրեն արգիլէ առաջնորդներու քուէ տալ կրօնական ժողովոյ ընտրելութեան համար, այնպէս որ մինչև իսկ ընդդիմախօս երեսփոխաններէն ոմանք հարկ կը դդան պահանջել մի մանախումբ որ քննէ այս մասին մի նոր օրէնք դնելու խնդիրն, և ոմանք ալ չեն վարանիր ուզղակի առաջարկել այդ նոր օրէնք, որպէս լսեցինք այժմ։ Նաև, Սահմանադրութիւնն, որ իւր 63րդ յօդուածով մեր եկեղեցականաց կ'արգիլէ երեսփոխան ընտրել այն կրօնաւորները որք դուրսերը պաշտօն ունին, կրօնական ժողովոյ ընտրելութեան մասին դրած չը լինելով մի ճանանման արգելք, յայտնապէս կ'արդարացուցէ Համագումար ժողովի ընթացքը։ Վերջապէս, Գերպէրեան բանաձևի երրորդ պատճառաբանութիւնն ալ անարդար կը թուի ինձ, քանի որ մի քանի եկեղեցականաց Համագումար ժողովի մեծամասնութեան քուէն չը ստանալը չէ կարող դայթակղութիւն ստեղծել իրենց արժանաւորութեան վրայ։ Կը հաստատեմ թէ չընտրուած եկեղեցականներն արժանաւոր են և թէ անոնցմէ ոմանք մինչև իսկ պատիւ կը բերեն ճայ կղերին, այլ առաջին անդամը չէ որ քաէարկութիւնն այսպիսի երբ մը կ'ունենայ։ Եթէ լոկ արժանաւորները կոչուէին պաշտօնի, մեր ազգի կացութիւնն այսքան տխուր չը պիտի լիներ։ Մակայն այս պարագայ չէ կարող նահանջունել չընտրուած օրէնքներուն արժանի։ որ քաէէհներու պատասխանն համախմբումէն վեր կը մնայ միշտ։ Աւելի հեռին չերթալով, գիտել պիտի տամ թէ մեր 140 երեսփոխան ենք, և միթէ 110 երեսփոխանք իրաւունք ունի՞ն վշտանալ կամ դայթակղիլ, տեսնելով որ չենք կրցած քուէ բաստանալ մայր դիւանի կամ նախաքննիչ դիւանայ անդամակցութեանն համար և ուրիշ 30 երեսփոխաններ կրցած են հասնիլ այդ պաշտօններուն։ Դեռ այսօր մամ բողջայաւ Քաղաքական ժողովն, ում անդամ ընտրուելու համար 7 երեսփոխաններ, և միթէ այս պարագայ կրնայ նախատինք նրկատել երեսփոխանայ սուտար մեծամասնութեանը դէմ։ Քուէն աղաս է, թէ՛ ատ և թէ՛ համագումար ժողովին մէջ, և եթէ մի քանի եկեղեցականներ ճընշման տակ քուէ տուած են, իրե՛նք են յանցաւոր։ զի ճշմարտութեան պաշտօնեայ լինելու կոչումն ունին, մանաւանդ որ ցարդ հրապարաքաւ չը բողոքին ճնշողներուն դէմ։ Ուստի, վասնզատ կը դանեմ Գերպէրեան էֆէնտիի առաջարկը, զի կրօնական ժողովոյ անդամակցութենէն զրկող տրամադրութիւն մը 36 քուէով միայն կրնայ վաւերական լինիլ իւր ահմանադրական նոր օրէնք։ և կ'առաջարկեմ որ Ազգային ժողովն, ո՛չ թէ առաջնորդաց արտաքսմամբ զեղչալ ցանկի մը վրայ, զոր հարկ պիտի լինի նորէն համագումար ժողովին յղել յամբողջացումն, այլ ներկայացեալ ցանկին վրայ անմիջապէս կատարել կրօնական ժողովոյ ընտրութիւնն։ 42 եկեղեցականաց մէջէն 14 լուսագոյնները քուէ տալով, ազգային վարչութիւնը կազմելու սահմանական հարկին առջև։ Ապա թէ ոչ ցանկէն դուրս մնացած 3—4 կրօնաւորաց համար 3—4 միւսնաւոր ժողովուրդ մը անիշխանութեան ազէսներուն մատնած պիտի լինինք։

ՄԻԽԹԷՓԷՐՐԻԳԱ

Պունտան ագտեմ եաղըլարը վէճհլէ, Պապը Ալի՝ Ռուսիա թազմինաթընդն թէէտիյէսի թարիխին մարտ 1/13ին ևանի սէնէի մալիկ իմթիհասընտան իթիպար իթմէք խաթէմիշ, վէ Ռուսիա հիւքիւմէթի իսէ թազմինաթը մէզքիւրէնին յունվար 1/13ին իթիպարէն վէրիլմէսինի թալէպ իմիշ տիր։ Կանդը Օսմանի միւտիրը ումումիսի Մ. Ֆօսթը տասխի պու պապատ Բուսիա իլէ Պապը Ալի պէյինինէ պիր իթիլաֆ հազուրլինէ չալըշապագ, պու իւրի տէվլէթ պէյինինատ միւնագրա մուգավէլէ ահ.բեամընճա թազմինաթը մէզքիւրէնին Օսմանը սէնէիմալիկէսի օրան մարտ 1/13ին իթիպարէն թէէտիյէսի լաղըմ կէլտիկինի Մ. Նէկիտոֆնա պէյան իթմիշ իսէ տէ, զալիպա սէֆիրը միւշարիէյէ պունա գանի օրնայարադ թազմինաթին թէէտիյէսի յունվար 1/13ին իթիպար օլունմասընա, իսրար իթմէքտէ իմիշ։

—

Տէրսաատէթ Բում Բանթրկի իլէ Բուսիա սէֆարէթի էվվէլճէ եաղըտըղը վէճհլէ, Ֆօթիուս Բէրօկլու նամ բուհտանը Գուտսը Շերիֆ բանթրիքիյինէ ինթիխապլանա եէքտիկէրինատն միւպարին նօղթան նաղարլը պագը յօրլար, վէ հէր նէ գատար պու ինթիխապան տօղայը Ֆէնէրատէ պաղը հիտատէթ տույումուշ իսէ տէ, ինթիխապը մէզքիւր Բուսիանին նաֆուզ ու թէէսիրի իլէ իլթիզամ օլունմուշ տըր։ Բիրիպէթէ կէօրէ, Բուսիա սէֆիրի Մ. տը Նէլիտոֆ պունտան պիր դաշ կիւն էվվէլ պու խուսուսը եանի Ֆօթիուսը Գուտսը Շերիֆի Բանթրիյի նասպ օլունմասընը աչրգտան աչրը Պապը Ալիկէ պէեան իթմիշ, վէ հէր նէ Բուսի Բանթրիքխանէսի պու ինթիխապը գապուլ իթմէզսէ, պունտան տօղայը Բէթերսպուրգի Սինոտը իլէ Ֆէնէրատէքի Բուսի Բանթրիքխանէսի միեանընտա եէնի պիր պիրուսէթ հուսուլի իհթիմալտէն պուլունմուշ տըր։

Ինչպու բանթրիգ մէսէլէսինատէն տօղայը Գուտսը Շերիֆի բէհսապինինատէն խմթիյազը մատատ իթմէք իւզրէ ապտէմճէ պուրատան մնհալը մէզքիւրէ կիտէն հէյէթը մէգպուսէ պու քէրրէ Տէրսաատէթ սափէթ իյլէմիշ տիր։

Գուտսը Շերիֆի Բուսի ճէմատը շունապիք մէսէլէ հազդընտա Բուսիա սէֆիրինէ պրդը մաւմաթ վէրմէք իւզրէ սէֆիրը միւշարիէյէ նէզտինէ քէնարտան պիր հեհեթը մէպուսէ կէօնտերմիշ տիր։

—

Բարիզ պօրատասընդն տինտիգասը Պօրտանն թագրմըլյա հավայա ուշրբլյանճաղընը միպէյէն պիր մէքթուպ տաղ իթմիշ տիր։ Ինչպու թէհտիտամիզ մէքթուպդն տէրեճէի էհէմմիյէթի հէրնէ տէ օրա, Ֆրանսատա հարէքէթը իսթիլալքիարանէնին հէնուզ խիթամ պուլամատըղընտան գօրդուլյօր։

—

Անէմանիա պաշ վէքիլի բրէնս Պիզմարդ հոկտ. 20 թարիխիլէ, մէմալիքը էճնէպլիյէտ մուգիմ պիլճիմէն գօնսօլաղարընա պիրէր թահրիրատը ումումիյէ եազըպ, իյիպան մէմուրիյէթէրինատ բօլսիթիգա մէսէլէսի իլէ մէշղուլ օլմալարը մէճիս օլորընը քէնտիէրինէ եխթար իթմիշ տիր։ Անէմանիա հիւքիւմէթինին պու գօնսօլօսլարը նասպ ու թայինատէն մադէսը եէկեանէսի՝ Անէմանիա թիճարէթինի իլթիզամ վէ Անէմանլարըն՝ թէպասընը մուհաֆազա իթմէքտէն իպարէթ տիր։

Էյէր մէմուրին զայրի օլարագ բօլսիթիգաճա պիր մուամէլէ մուգաբ պուլսա վէ եա գօնսօլօսլար պու կիպի թէտապիր իթթիխաղընա հաճէթի էօրիւրլէր իսէ, հէր տէֆա տա քէյֆիյէթի բրէնս Պիզմարգա պիլտիրէճէքլէր, վէ Անէմանիանին մէնֆաաթընա էղզամ ատտա իստուպ իթթիխապը նիեէթինատ պուլունմազլարը թէտապիր իչին բրէնսը միւշարիէյէ հաէն ու բուխսատ ալաճագլար տըր։

—

Աթինատան Բաթրասա գատար

Լինչա օլունան շըմենարֆէր խաթթընդն պու կիւնէրատէ սուրէթը մութանթանէտ քիւչարը բէսմիսի իճրա օլունաճաղընը, վէ եունան գրալընդն տախի մէգքիւր բէսմէ հաղբը պուլունաճաղընը եունան կաղէթալարը եաղըյօրլար։

—

Վ. Բէրլօ նամ վէկէնա կաղէթասը Պալգան չէպիհճէղիրէսինատ Սլավ հէյէճանընդն թէզայերեւտինատն պահս իլէ, պունուն մէնի իչիւն Աւսթրիա տէվլէթինին ույանդը վէ իհթիյաթը տավրանմասընը իհթար իսլէմիշ տիր։

—

Պօսնա իլէ Հերսէք թէէկրաֆ խաթթլարընդն՝ տիկէր Օսմանը խաթթլարընդն անա խաթթընա պիրլէշմէսի իչիւն Օսմանը թէէկրաֆ նէզարէթի իլէ, Աւսթրիա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրի վէսաթաթը յա Աւսթրիա-Մաճար թէէկրաֆ խատրէսի պէյինինատ ապտ օլունան պիր սուրէթը թէէպիյէ մուճիպինճէ, Տէրսաատէթ թէէկրաֆ մէրքէզինին խուսուսի պիր թէ իլէ Սէյանի, Պօսնա Սէրայ կրատիսդա վէ Պուտարէշթատն կէչէրէք վիէնա մէրքէզինէ ուղղուան ուղղուա մուխապէրէ իթմէսի իչիւն պաղը թէէպպիւսաթ իճրա օլունմուշ իսի։ Պու իւրի թէէկրաֆ նէզարէթլէրի պէյինատ խիրէն վուգուա կէլէն իհթիլաֆ մուճիպինճէ, պու քէրրէ մէզքիւր թէէկրաֆի խաթթը գաթիէն թէէսիս օլունմուշ վէ պիր պաշ կիւնատն պէրու իճրաի մուխապէրէյէ պաշլանմըշ իսէ տէ, Պօսնա Սէրայ իլէ Կրատիսդա պէյինինատ մուխապէրէի մահալլէյէ ճճրասը իչիւն փաղրա պիր թէլ թէէսիս օլունմատըդճա, էօրլենատէն եանի ալաֆր. սատի 12ին 4է վէ կիճէ ալաֆր. սատի 10ան 2յէ գատար անճաղ կիւնատ 8 սատի տօղրուան տօղրույա իճրաի մուխապէրէ օլունապիլմէքտէտիր։

—

Նէվյէ վէկէնա նամ մէշհուր Բուս կաղէթասընդն մուհարիր վէ մուխապիրի օլուպ, կէչէնատ Տէրսաատէթէ կէլմիշ օրան Մաթչֆ նամ զաթ՝ Մրսբրա միթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթի իթմէք իւզրէ իսմիշ։

—

Տիւն սատի 8 բատտէլէրինատ քէօրբիւնիւն Սիմանսլ ճիհէթինատէն հարէքէթ իտէն թրամվայ արապասը Համիտկէ թաբպէսի լօնիւնատէն կէչէր իքէն, պիր Աճէմ չայճը բուապտանան արապանդն պիր ցիվիսինէ թաղըլարագ, 3—10 արշդն էէր սիբիւբլէնմիշ վէ պաշը աղրճա զէտէլէնմիշ տիր։

—

Մաէլմէմնունէյէ իչիտիրլիյինէ կէօրէ, Զապթիյէ նէզարէթի Պէյօղլու ճիհէթինատ նէ գատար սապգալը պուլունուր իսէ, հէման թուքթուլուպ թարապլուրը-Ղարպ վէ էմնալի ուղաղ մահալլէրէ սիրկիւն իտիրմէսի իչիւն, պունդարդն պիր ան էվվէլ էլտէ իտիրմէսինի Պէյօղլու բօլիս միւտիրլիյինէ թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

—

Պիր իւրի սենէսէն պէրու Զապթիյէ տարէսինատ սէվգ մէմուրու պուլունան Միւմթազ պէյ՝ սէվգ իմանի սէրսէրի վէ սիբիկիլէրին մէսարիֆը սէվգիյէսինէն տօղայը մուհասէպէսինէ պագըլմասը Զապթիյէ նէզարէթինատէն միւրատ օլունտուղունու հլսս իթմէսի իւզէրինէ մէրգում զայպ օլմուշ վէ պիր պուչուգ պատան պէրու նէ թարաֆա սավուշտուղը պիլինմէմիշ իսի։ Պու քէրրէ բէսէրինէ կէլէն պիր մէքթուպատան՝ Աթինայա գաշտըղը անրաշլըմշ օլմաղլա, հագգընտա իչճապ իսէն մուամէլէ տէրսէսը իճրա իմիշ։

—Աբդուլ Համիտա պիր չափն իթալէի լիման մուտէսին. տէն տալոյը սէր միւսիանթիզ թարափընտան թէվղիքի իլէ խ. թինթագրէնն իւքնէի սէյէրեք պոյրու լմուզը կէօրիւլիւր։ Մէր. գում պիր մահա գալիպ թէվ. գիֆիանէակ գալարդտան սօն. բա, էվրադը՝ Պէյօղլու ճէղա մահ.քէմէնին շրգար։ Ըէիսը մահ.քէմէ՝ մէրգումէն մահպուսի. եէթինտէն մահ.քէմէնին խապէ. բի օլմասը ղընտան, իշպու մահ. պուսիյէթի հէյէթի իլէ դասալ իթմէզ, վէ թէվգիքի էմրինի վի. բէնտէն իգամէի տալա իլլէմէ. սինի մանտանա սէօյլէր, վէ մէր. դում Աբսթ.լ՝ն՝ իթալէի լիման իթմէսինանէն 3 լիրա ճէղաբ նագ. տի հիւբմ օլունուր։ Տիմէք օրու. յոր քի, սէրմիւսթանթիզ քէյ. ֆը մայչա էմի խաէյոր իսիշ. Պու քէյֆիյէթ մէվճուտ օլան սամիտընէն հայրէթինի մուճիպ օլմուշ տուր, վէ մանամֆիհի տա. հա պու կիպի սատէմէրին մահ. պուս պուլունտուղը կլալվէ ի. սիլտիկինտէն, նիպամէն հապ. խանէի մէգրիւրը հաֆիթատա պիր քերրէ բէհար մահ.քէմէ թա. բաֆրնտան մուայէնէ օլունմասը. նը բէք չօգ ղէվամ արզու իմ. մէքտէ իմիշ։ (Վ.Բ.)

—Գալաթատա վէյմուտա սո. գաղընտա ֆինիպղէր վագրնը. տան գարմա պիր պինանդն նը. գէյսըղը էմտատ պիր գացա պու. լունուպ մէգիւր գացանդն պիր ռէֆինէ յի չամի օլաբղը պէյնէէ նա թէվաթուր օլուրգտա։ Շէհէր էմինի Մաղհար բաչա վէ Պէյօղլու բօյնա միտիրի Պահրի բաչա հաղարաթբէյլա ալթընճը տարէբ բէիսի Պլագ պէյին մա. հալը հէտամէ կտիպ գացայը գբբ. տրգալրը, վէ գացանդն իյին. տէ էսքի պիր շէմնկէտէն պաշ. գա պիր չէյ պուլունմասրդը պաունատն ագտէմ եաղբմբշ իսի։

Սէռտարը բիվայէթէն պէհա. նընա կէօրէ, մէգիւր երգբմագ. տա օյան իսանէնին սահիպի՝ էշ. եասրէնդն գբբարբրմասընտան տօ. լայը Մաղհար վէ Պահրի բաչաս. լար հաղարաթբէյլա Պլագ պէյ ալէյհինատ իգամէի տալա իթ. մէք նկէթինտէ իմիշ։

—Տիւն պիլճիսմէ տուէլը մու. ազզամա պաշ թէրճէմանլարը Պա. պը Ալիյէ կիտէրէք, խարճիկէ միւսթէշարը Ցատտան Ցարութիւն էֆէնտի հաղբէթէրիկէ բաթէն. թա բուսամը մատտէպի հագգընտ. տա իճրան միւղաքէրէտ պու. լունմուշլար տրը։

—Գումգաբուտա Եալընըզ Պագ. գալտա մուգիմ Եաղմանը Ցակոբ. ադա տիւն ագշամ սատի 2 բատ. տէլէրինտ էտատ թատտատա ֆիւճճէթէն վէֆատ իթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 14 Նոյեմ.

Ինկիլ. էսհամը Ինդ. Կիր.	102- 5/16
Օսմ. էսհամը աչքլաը	12- 3/8
» » գաբանը	11- 3/4
Իսթիգրազ 65	15- 1/4
» 69	12- 1/2
» 71	71- 1/4
» 72	24- 1/2
» 73	11- 7/8
Օսմանլը Պանգասը	20- 3/8
Ռուսիա իսթիգրազը	85- 3/8
Մլսրը տուչ. մութա հրաէ	69- 1/8
» իսթիկայլը	91- 1/4
Տաիրա Սանիէ (Մլսրը)	70- 3/8
Ռուչիա իսթիգրազը (Մլսրը)	91- 1/4
Մանարիսթ. էսհամը 1877	102- 1/2
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25-474

Բարիզ 14 Նոյեմ.

Ֆրանս. էսկ. 3 % Փր.	80-47 1/2
» » % 5	114-60
Օսմ. էսհամը աչքլաը	12-22 1/2
» » գաբանը	12-07 1/2
Իսթիգրազ 65 Փր.	73-
» 69	62-
» 73	38-
Ռուսէլի չըմէնտրֆէրի	55-25
Օսմ. Պանգասը	766-25
Գրէտի Լիոնէ	602-50
Գրէտի Ֆոնսիէ	1332-50
Լիոն ադիսոնը	1595-
Սուէզի ադիսոնը | 2562-50
Ռուսիա 5 % 1877 | 9'-
Իթալիա էսհամը | 89-20
Մլսրը Ֆոնս. մութահրաէ | 351-25
Մանարիսթան էսհամը | 100-7/8
Նուման 6 % 1879 | -
Գամպիո 3 այ վատէ | 25-23

Վիէննա 14 Նոյեմ.

Աճիո Ֆիորին	-
Ռուսէլի չըմէնտրֆէրի	25-

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսկ. ուսմ. պանն ագշ. գար.	13-19
Պու սապահ աչքլաը	13-06
Մլսրը մութահրաէ. գար.	78-35
Պու սապահ աչքլաը	78-30
Իսթիգրազ 65 (մութաբն)	78-
» 65	73-
» 69 (բինար	64-
» 72 (Պոնսիսթրէ.)	24-
» 73	59-50
Ռուսէլի չըմէնտրֆէրի	55-50
Ադէն Փայլպի	9-
Ռէալ Ղրշ	-
Էվվալէսվ »	37-20

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳԻՍԻՈՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-50
Սթամպոլ պանգասը	9-
Օսմէրէկ ժէնէրալ	5-15
Թրամվայ	3-30

—

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Բր.
Պէյօղլ մէճիսկի Փարգը	107-38
Մէթալիք »	101-30
Պէշլիք »	104-
Ալթընըղ »	124-35
Պաղըր »	700-
Գայմէ	1030-
Ինկիլիզ լիրասը	110-
Ֆրանսըզ ալթունը	87-27
Բօլ	9'- 6
Դրէմից ալթունը	51-20
Գարալոն գայմէսի	9-15

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱԼՍԱՄԻՆԸ ՇԱՐԳԻ

Զկյասէ սօղուգ վէ կիւնէշին թէ. էարինէն մուհաֆազա իսէրեք ինս. ասընը պէէնինի եումշագ սագլար վէ բէնկինի պօզմայարագ կիւզէլկիւ. ի սէ իպգա իսէր օյմագա, գարբ. լարը էֆէրիսի պունու խթիմայ ի. սէրլէր։

Մարիմ օլարդը վէճճէվ չէճիկսէ էրկէնլիք, բուսխա վէ չանըզգ վէ չէլ վէ պունդարա միշապիհ էմրագլարա Պալսամինը Շարգի խթիմալ օլու. նուպ, եանի սապահ վէ աղշամ պիր ֆինճանա գանրլըգ ինճէ տիւրկանա իլէ չէհրէյէ վուրուլարդը հալսէ հիշ պիր չէյ գալմասագտան մատտա ինս. ասընը եիւղիւնին հիւսնի ան վէ լէ. թանֆէթինի սէ սագլար։ Գարդարը. նը չէհրէ վէ մէմէլէրկյսէ սահր ազալա. բընտա բէյտա օյան չէլ սէնիկէն իս. լէթի սէ սէֆի իսէր։ գաշընան եէր. լէրբ սէ տիւրկէնտ կէ վուրուլուբ։ գա. բրլար՝ սապահլարը եիւղէրինի եը. գար իքէն պիր մրգ տար տա Պալսա. մինը Շարգի իլէ սիկնէրքէրինէ, չէհ. քէէրինի կիւնէշին թէէսիրսթընտան հօթվ իտաղ կիւզէլքէրինի վրդայէ իսէրլէր։

Պալսամինը Շարգի՝ գրընը տուտագ, սէրի, վէ հալէր իլէ ազալարտա մուս. գուտա կէլէն եարբզլարը կէ։իրսիկի կիսի, սէրի խատթ.լընընտա տա լէք զկյասէ ֆայիտէի վէ միւսաբիր տիր։ պիր չօրպա գաղընը տարտը պիր գա. տէ կ պալսամինը շարգի տայա գոնը. լըգ խթիմալ օլունարգտա չէհրէյէ պուլունան լէքէէրի սէֆ ու գոիլ իթ տիկի կիպի, ուսթուրանը թրաշտան սոնրա վէրսիկի եանրդալարը վէ պու. նդն կիպի ս վարդրը տա կէ։իրիր։ վէ հէմ պէ։իլէ տտէմէրէ վէ հեմ սէ չօճուգլար իչին դոպպոնյրը։

Պալսամինը Շարգի Պէյօղլունտա տօղրու եալտա քիսին Բարիզ տա. բիլիֆիլունը Թրպպիկէի ազասընտան Գանդիսթ պիրատէրէրին Իսկիրիզ էճ. զախանէսինէ պուլունուր։ Պունլար՝ Պալսամինը Շարգինին հէմ մուճիսի վէ հեմ սէ իմոլ ու թէրքիպ էդէլէն. ուրի տիրլեր։

Պէյօղլու պիտայէթ մահ.քէմէսի իճրա տաիրէսինէն կէլէն իլան։

Հիւբմիւզ օղլու Ցոսէֆ իլէ Եղիա վէ Մարտիրոս վէ Գէորգն սէնէ 99, 82 նիւմէրօլու իլամ մուճիպինճէ Լուցիգա գաղընտ. էյիլերի օլան մէպալիղը մա. լիմէնին թէսվիյէսի ղըմնընտա Պէյօղլունտա Բանկալթի մահալ. լէսինտէ Զիմէն սօգաղընտա 30 նիւմէրօլու պիր պապ խանէլերի լէսէլ միւզայէտ, ալթուն օլա. բագ 12500 ղրուշտա թալիպ էօհտէսինտ թէգտարբուր իլլէտի. կինտէն, թարիխը իլանտէն ի. թիպարէն 31 կիւն զարֆընտա մէպալիղը մէգրիւրէ իւղէրինէ եիւղտէ 3 զամանը իլէ թալիպ օ. լանլարդն Պէյօղլու պիտայէթ մահ.քէմէսի իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իլան օ. լունուր։

27 Թէշրինը էվվէլ 98

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վ. Հ. տ. Պ. տ. — Լեռներն պիլինի Մատ. Գումբանեաի Ո. մուտքի թարգմանն բրէ։ տրա ալատ։ — Ավտրիա — Պանդրիսթան հիմքի Ալթի ճանիպնան։ 7357 ։ ։ մէյտա իսիր իշ գումա. սթի վերիւ։

ՀՈՑԱՅ ՎԷ ԹԷԳՈՑԻՈՏ ԻՐԱՏԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ ՏԸՐ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ ՆԱԳՏ ՍԷՐՄԱՑԷՍԻ

12 500 000 ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

Գ.ԷՎՆԱՆԸՆ հայաթ վէ թէգայիւտ իրատը սիկուրթասը գումբանիքա թէ.ահհիր. տաթը աթիյէ իլէ մուվազգաֆ տրը։

1. Ագիսին (1) վէ ֆաթընտան սօնրա թէէսիյէ օլունաճագ սէրմայէներն թէէմինի,

2. Թէգայիւտ իրատտրը,

3. Վէ պունդն իլէ պէրապէր ագիսին վէ ֆաթընտան սօնրա թէէսիյէ օ. լունաճագ սէրմայէրէրին թէէմինի,

4. Էքի գաթը պիր սէրմայէներն թէէմինի քի, իշպու էքի գաթը ակսի. յէ ագիսին թանտիս օլունան պիր սէնէ միսուլրէ պիրինճի տէֆա վէ պանակնա վո գալ. էվֆաթընտա պիր իքինճի տէֆա թէէսիյէ օլունա. ճագ մէպալիգ սէրմայէսէն իսարէթ տիր,

5. Զօճուգլարը ճէհնգլերի քի, գլյմէթլերի մէրգումանդն մուգարրէր օ. լան սինին վարը գումբանդարտա դէէսիյէ պունճագ տրրար։ Ինկիրէն վէ ֆաթը վուգուճունէ էրնիմ (2) իճրիթիներն թէէսիյէսի գաթ օլուրը, Զօճուգլրն վէֆաթը հարինէ, սիկուրթա օլունան մէպալ՝ քէնտի եախօտ սա՛ր հէր գալ դը չանարն մէնֆ ասթընա օլարագ ֆիլրագ օլունապիր,

6. Հայաթը մէմուուսէ թէէմինաթ, չճուգլար իչ՛էն ճէհնգ, նկեր ագիտ վէ եախօտ չօճուգ սիկուրթա սէնէ ամինն հանլանէն էվվել վ. ֆաթ իսէր իսէ, գումբանիա թէչինէն ալտը օլաուգու բրիմ իճրիթլերին ճիւմ. լեսինի իսաէ իսէր։ Պու ուսուլլա կէրէք սէրմայէկր վէ կէրէք լրիմէր մագթու տրը։ Հալպու քի կիչա գէյրը հայաթ ճէմիկիթլերի առէտ օլը. նան պաշգա գումբանեարտա եաբընդգ բրիմ իճրիթլերի մագթու օլուպ սէրմայէլեր գայրը մագթու տրը։

Գումբանիամզդ պու նէվ ուսուլ վէ թէրքիպաթը թարա իմմիշ տիր։

Սիկուրթա օլունան սէրմայէներն թէնգիլինի գուտր նիա պապուլ իթալյէ. նէ պինանէ, չէնա սէնէ տէն սօնրա բրիմ իճրիթի թէէսիյէսի թարիխինէն ասլայը, թէէսիյէ օլունան լրիմ իճրիթլերինն զայբզպընը մուճիպ օյմագ։

Թաֆսիլատ մատիսամի ալտագ իսթէնէէնլէր սահիպի իմգայա միբրաճաաթ իթսինլեր։

Տէրսաաէթ պանքէրլերինէն Մ. ԼԸՊԻ ՅԻՍ ՎԻԳՕՐ գումբանիաի մէգիւրը ուսուրը մարկէսինի աէրէօհտ իթմիշլէր տիր։

ՍՈՒՀԵՐԼԱ ԱՇԷՐԷ շ-պէ-ի
ԱՆՏՈՆ ԱՆԱՆԵԱՆ
Պաղչէ գարուրնա Ն. 15

Գ-մ-ռ-ա-ի Դ-ի-ր-ը Բ-ա-ն-ի ա-ճ-ի-ր-ի ա-ս-ա-ա-ի
(Բ. ԲԻՅՕՆ) ՄՈՐԻՅՈՆՕ ՅՐԱՆԳԻ,
Գալաթա Սրվանը օղու խան Ն. 5.

Էսիրնէակ վէքիլ Մ. Լր Տ. Շէհոէկ.
Պուլատտա ասէէրիկ վէքիլի Յովհաննէս Յ. Պատուրեան
Իրէք խանընտա

(1)) Ագիսա տէյի գումբանիաի մէգիւրը իլէ մուգագվէլ իսէնէ, տէ։
(2 Բրիմ իճրիթի տէյի գումբանիաի մէգիւրէ յէ վէրիլէն ագչէէ տէ։նիր։

ԳԱՄԷԼԻԱ

(ՍԱՊՉԷԳ ԿԼՈՒԱՌ)

ՅԱՊՐԻԳԱՅԻ ՏՈՒԻՍԱՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ

Ն. 109 ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՍԱՆՏԸՐԳՃԸԼԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն. 109

Պիր վագթատն պէրու ԳՕՆԹի վէ ՇԱՀԻՆի վէ սօնրատան ԿԼՈՒԱՌ նաա. լարը իլէ իտարէ իթմէքտէ օլաուգումագ փապրիգամիզդը մանուլաթը տատմա մանէգաուպկէթ վէ խոչնուտկէթը ամէկի մուճիպ «լաուգունտան», իշպու խոշ. նուտկէթի թէգդիա իթմէք արզուսը լէ, պիշիմէտ խորտաճաթընդն՝ միւշթէ. բիէրիսիզդի տամաղընա էլվերիշի վէ անկերի վէմնուն իտէէք տերէհէտ օլ. մասը իչին քէմանիատապզդ սայ ու զայրէթատ գուտուր իթմէկէ կկսի, մամուլաթդն թէրթիպաթը իչին տատի ԵԷՆԻՇԷՆԻՆ գոգուլու վէ հալա կէ. պէք վէ պոզկա եէնի մահանպարընը ճէլգինէ տատիր հէր նէվ ֆէտատքեարլը. նը իսթիմիզ տիր։

Մէգգիւր էճզախանէ վէ սէբօղիթօմուզտա, Ֆրանսանդն, Լօնդրա. նդն վէ Ալէքսանդրիանդն թերթիպաթը քիմիէվիյսի իլէ էճզայի միբլէվ. վիյէսի զալէթ տիպգամլը եարբլրլրյ վէ ծն ալա հինդլերինէն ամվճուտ, վէ էհվան ֆիյաթա ֆիրուխթ պուտուր։ Պանդարատան մատատա հէրանն ի. մալ օլունան Լնվան ճինա շարագ, գանեագ, թագէ մատէն սուլարը, վէ պիրինճի նէվ պալըգ եուրը, վէ մէշրուպաթը սայիրլ տայիմա պուբլան. տուգու կիպի, Լնվան ալէթի վէ Լավ վատի տատի մէվճուտ տրը։ Մէգ. գիւր էճզախանէ միպէ վարտա օյան բէշէթապար, ա գարիպ թաղ իսանդար վէ Լհվան ֆիյաթարը իլէ զալէթ տիգգամլը պիր սուրթատ իմալ օլունուր։

Պունատան սա գաթի նազար, մէգգիւր էճզախանէ միպ իւգէրինտ հէ. քիմլէր իչին տատի սրրկէթէն պիր մանէլլ թատխա օլունմաշ գլուպ, պու պլապալ պիր մարազատան տարայը հէքիմ իլէ պիր իսթիչրէ իթմէք արզուսի օրան զէվամ, մէգգիւր էճզախանէ միպէ թէչրիթի պույուրտուգ. լարընտա, հէր պիր ճիհէթլի ֆայիտէմէնա օլաուգագտրընը սատի պէէան վէ իլան իսէրիպ։

Պատ հու չէհրիմիպ ամրպպի հարդգասրնատն քէնտ մէհարէթլիէ հերքէէ թանչրմը օրան Տ-ոպ. Արապեան էֆէնտի ս-սի, հէր քաղար կիւնէրի ատահան տատի Ցիմնէն 8է գատար քէնտինէ միբրատատի ի. տէն խատ ալարը մէճճանէն թէէտվի իրեհեէճ, վէ տպիր կիւնէրը տէ սատի Ցտէն 3է գատար եիրէ էճզախանէ միպտլ պալուռանաց տրը։

ԻԼԱՆ ՄՈՒՀԻՄՄ

Ի ՃԶԱԽԱՆԷԻ

Պ. Վէ Հ. ՔԷՌՃԷՌԷՔՃԵԱՆ ՊԷՐՔԵՏՃԷՐԼԷՐ

Միւսաէթի մէտիսէտէն պէրու կէրէք է ճզա թիւճճալրը իլէ վէ կէ. րէք էճզանըլդ ատնատաթը իլէ մէղղալ պալուռնապ, բաղալէթու էճալի. նին հօշնուտկէթի իչուն էլատն կէգէնի ապա տիրիպ իթմէ սիկիմիպ, հիր. մէթու միւչթէրիզերիմիզդ վէ ուսմամ էճալիէ բանա մալում տիր։

Պու ատֆա տատի էսթէտէն պէրու հիւրմէթու միւչթէրիզերիմիզդ պէտալէք պիր սուհուլէթ պամատը իչուն պիր էճզախանէնդն քիչատրնա արզուսէճ օլուպ, վէ պու արզումզդա տատի նպվիլ պրագ, չագ սէնէ. լերատն պէրու ամմէնդն մանիսի օրան Սթամպուլա Եէնի Ճամիէ քի 26 նումէրս իլէ մուրագամ լճզա ավբզիթմուզտան մատատա, պու ատֆա եէնէ Սթամբուլա քէրրիս գայշրնատա 77 նումէրս իլէ մուրագամ Պ. վէ Հ. ՔԻՌՃԻՐԵԱՆ ՊԵՐՔԵՏՃԷՐԼԷՐ իւնվանը իլէ պիր էճզախա. նէ վէ տէբզիթս գիւտա լթմիշ օլաուզումուգու, հիւրմէթլու միւչթէ. րիզերիմիզդ վէ ուսմամ էճմալիէ արզ ու պէէան իսէրիզ։

Մէգգիւր էճզախանէ վէ սէբօղիթօմուզտա, Ֆրանսանդն, Լօնդրա. նդն վէ Ալէքսանդրիանդն թերթիպաթը քիմիէվիյսի իլէ էճզայի միբլէվ. վիյէսի զալէթ տիպգամլը եարբլրլրյ վէ ծն ալա հինդլերինէն ամվճուտ, վէ էհվան ֆիյաթա ֆիրուխթ պուտուր։ Պանդարատան մատատա հէրանն ի. մալ օլունան Լնվան ճինա շարագ, գանեագ, թագէ մատէն սուլարը, վէ պիրինճի նէվ պալըգ եուրը, վէ մէշրուպաթը սայիրլ տայիմա պուբլան. տուգու կիպի, Լնվան ալէթի վէ Լավ վատի տատի մէվճուտ տրը։ Մէգ. գիւր էճզախանէ միպէ վարտա օյան բէշէթապար, ա գարիպ թաղ իսանդար վէ Լհվան ֆիյաթարը իլէ զալէթ տիգգամլը պիր սուրթատ իմալ օլունուր։

Պունատան սա գաթի նազար, մէգգիւր էճզախանէ միպ իւգէրինտ հէ. քիմլէր իչուն տատի սրրկէթէն պիր մանէլլ թատխա օլունմաշ գլուպ, պու պլապալ պիր մարազատան տարայը հէքիմ իլէ պիր իսթիչրէ իթմէք արզուսի օրան զէվամ, մէգգիւր էճզախանէ միպէ թէչրիթի պույուրտուգ. լարընտա, հէր պիր ճիհէթլի ֆայիտէմէնա օլաուգագտրընը սատի պէէան վէ իլան իսէրիպ։

Պատ հու չէհրիմիպ ամրպպի հարդգասրնատն քէնտ մէհարէթլիէ հերքէէ թանչրմը օրան Տ-ոպ. Արապեան էֆէնտի ս-սի, հէր քաղար կիւնէրի ատահան տատի Ցիմնէն 8է գատար քէնտինէ միբրատատի ի. տէն խատ ալարը մէճճանէն թէէտվի իրեհեէճ, վէ տպիր կիւնէրը տէ սատի Ցտէն 3է գատար եիրէ էճզախանէ միպտլ պալուռանաց տրը։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԻ Վ ԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՐ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԹԷԼԷՐԻ

Իշպու 1882 Նոյմբրն 1ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադալարան սապահլարը Բէօքէրէ
ՍՊ. Տէ.
2 15 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը
2 50 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի Գուրկազ, Գրնալը

Բէօքէրէ Ադալար Ցանդրմէ

9 50 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
10 45 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ադալարան Բէօքէրէ
2 50 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ Գրնալը
7 50 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը

Բէօքէրէ Ադալար

4 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
9 45 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Բէօքէրէ Ս. Տէ.	Գարը. Ս. Տէ.
2 15	2 15
5 —	5 —
5 45	5 45
4 50	4 50
5 50	5 50
9 —	9 —
9 45	9 40
10 50	10 25
11 15	11 10
12 —	11 45
— —	— —
— —	— —

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Բէօքէրէ Ս. Տէ.	Գարը. Ս. Տէ.
2 50	2 50
5 50	5 50
4 50	4 50
5 50	5 50
9 —	9 —
10 —	10 —
11 —	11 —
12 —	11 45
—	—
—	—

—

ՀԱՃՑԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իսկա ՀԷՆԴԷՍԷԷՆ ՔԱՐԷՐԸՆ

Գարեսատէ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Բէօքէրէ
Ս. Տէ.
2 25 Իզմիտ կիտէն գար. Ն. 2
4 50 Պիրա թէսատիֆ
7 50 Իզմիտ կիտէն 6
10 35 Բէնտիկ կիտէն 8

Հայոբ Բաշտան

5 50 Բէնտիքտէն կէլէն գր. Ն. 1
5 45 Իզմիտտէն կէլէն 3
8 50 Պիրա թէսատիֆ
11 Իզմիտտէն կէլէն 5

—

ՄԱՐԻ ԲԷՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Մարմարէ Բէօքէրէ

2 50 Մարմարէյ, Սամաթիա, Գուրգարու

Ադալար Բէօքէրէ

10 50 Գուրգարու, Սամաթիա, Մարմարէյ

—

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մարմարէ Բէօքէրէ

2 15 Մարմարէյ, Սամաթիա, Գուրգարու

Բէօքէրէ Մարմարէ

11 — Գուրգարու, Սամաթիա, Մարմարէյ

Բէօրրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլէրի այ. նէն պիլէէք սլ.սպ պիլէէք եէրինէ բարա արմալարը քիւլլէն մէ՝ Ցու տրր, միբէ ճասիրլէրի պէր մուհիպը թարի. մաթ չէսիսէն մէսուլ տրը։ Պինանէն ալլյհ վարարա բարքիպ օլան գէվարքն քէօրրիւտէն ապիմէթլէրինտ պիկէթ. լէրինի իսկէլէտէն վէ հէյնը ավարք. լերինտ գարը գարիյէսի իսկէլէ սինաչ մատատա վարարար տերուռնինտ պիր. եէթլէրինի տրմպարը միւթէրճամ տրը։

Ադչամլարը քէօրրիւտէն սատ 9, 50տա Ատարարա վէ սատ 11, 15 վէ 12ատ Գարարքէօյլունէ հարարքէթ իսէն վարարլարա ճիբմի պէօյուք վէ ճօլճուռ. լարը իլան իսէր տերէճէտ օլան եիւք վէ էշէտ գապալ ալուռնայատաց տրը։

Թէ հլիքէտէն հապէր օլունմագ իչուն տիման օլարը զէման հէր վարար պուլունարդը նօպթատա թէվագուֆ իս. տէճկի կիպի, պարա վէ ֆարթուն միւնասէպէթիլէ տրա սէֆիրլէր իճրա օլունմագ իսէ, պու պապատ եօլճուռ. լարդն պիր չէյ սէրմէմէյէ հագլարը օլամայատաց տրը։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱՊԱՆԱՆ